

TURIZM SOHASIGA OID TERMINLARNI TALABALARGA O'QITISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH

Toshboyeva Laylo Jurayevna
O'zDJTU 1-bosqich tayanch doktoranti

Annotatsiya. Turizm, bugungi dunyoning eng katta iqtisodiy sohalaridan biri bo'lib, insonlar o'rtasidagi ob-havo, madaniyat, tabiiy resurslar va boshqa ko'plab omillarni o'z ichiga olgan, keng qamrovli bir sohadir. Turizmni tushunish uchun turizm sohasiga oid bir nechta terminlarni tushunib olish juda muhimdir. Bu tezis, turizm sohasiga oid ba'zi asosiy terminlarni ta'riflashga yordam beradi.

Kalit so'zlar: Turizm, atrof-muhitni, raqamli texnologiyalar, virtual turizm, samarali o'qitish:

Birinchi bo'lib, "turizm"ning o'zini tushunib olish zarur. Turizm, insonlar yoki guruhlar tomonidan turli maqsadlar uchun sayohat qilish, yangi joylarni ko'rish va ko'rib chiqish, yangi madaniyatlarni va madaniy merosni o'rganish, yoki faoliyatda bo'lish uchun boshqa joylarga barcha qismlarda sayohat qilishni o'z ichiga oladi.

Turizm sohasida turli turdagi sayohat turlari mavjud. Bular quyidagilar o'z ichiga oladi:

1. Davlat turizmi: Davlatlar o'zlarining madaniyatini, tabiiy xususiyatlarini va turizm ob'ektlarini xodim etish orqali turistlarni jalb qilish uchun turizmni rivojlantiradilar.

3. Tayyorlov turizmi: Sport, musiqa, san'at va boshqa tayyorlov turizmi turlari orqali turistlar yangi tajriba va xusus olishlari mumkin.

4. Eko turizmi: Tabiiy atrof-muhitni saqlash va turizm faoliyati o'rtasidagi barqarorlikni ta'minlash maqsadida olib boriladigan turizm turi.

5. Turistik joylar: Turistlar boshqa mamlakatlar va shaharlar, san'at, tarixiy, madaniy va tabiiy ob'ektlarni ko'rish uchun sayohat qilishadi.

Turizm sohasidagi bu va boshqa terminlar, bu sohaga oid tushunchalarni tushunishda yordam beradi. Turizmning rivojlanishi va dunyoning har qanday nuqtasida turistlar uchun eng qulay sharoitlarni yaratish uchun turizm sohasiga oid terminlarni o'rganish juda muhimdir.

Turizm sohasiga oid terminlarni o'qitishda raqamli texnologiyalar vositasi orqali o'qitish metodikasi, bu sohada yangi va effektiv o'qitish usullarini qo'llashni ta'minlaydi. Quyidagi tezisdan bu metodikaning boshqa o'qitish metodikalaridan farqli yoki o'ziga xos xususiyatlari ko'rsatilgan:

❖ Individual o'qitish: Raqamli texnologiyalar o'quvchi va o'qituvchi uchun maxsus darslar va mashg'ulotlar tayyorlab olishda yordam beradi. Bu,

o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishini oshiradi va ularga o'qitish jarayonini boshqarishga imkoniyat beradi.

❖ O'zlashtirish: Raqamli texnologiyalar, o'quvchilarga qulaylik, o'zgaruvchanlik va o'zlashtirish imkoniyatini ta'minlaydi. O'quvchilar o'zlarining tempini va o'rganishni o'zlariga moslashtirishlari mumkin.

❖ Interaktivlik: Raqamli texnologiyalar, o'quvchilarni aktivaning qatnashishiga yondashadi. Videolar, animatsiyalar, interaktiv testlar va boshqa interaktiv elementlar, ma'lumotlarni o'rganish va yodlashni oshirish uchun foydalaniladi.

❖ Real vaqtli aloqa: Raqamli texnologiyalar, o'quvchilar va o'qituvchilar orasidagi real vaqtli aloqani oshirish uchun online platformalardan foydalanish imkoniyatini beradi. Bu, o'qituvchilar o'quvchilarga darslar bo'yicha yordam bermoqda va darslar orqali ma'lumot almashishni oshiradi.

❖ Ma'lumotlar to'plami va resurslar: Raqamli texnologiyalar o'qituvchilarga turizm sohasiga oid aktual ma'lumotlar va resurslarga erishish imkoniyatini ta'minlaydi. Bu, o'quvchilarni soha haqida ko'proq bilim va tajriba olishiga yordam beradi.

❖ Tahlil va natijalarni baholash: Raqamli texnologiyalar, o'quvchilarning o'qish natijalarini tahlil qilish va baholash uchun ma'lumotlarni to'plashda va o'qitishning effektivligini baholashda yordam beradi.

❖ O'quvchilarning mustaqillikni oshirish: Raqamli texnologiyalar o'quvchilarga o'zlarining o'rganish jarayonini boshqarish uchun mustaqillik beradi. Bu, o'quvchilarni o'zlarining o'rganish yo'li va yo'nalishi bo'yicha tanlashda va rivojlanishda erkinlikka ega qiladi.

❖ Qo'shimcha imkoniyatlar: Virtual turizm saytlari, 3D-turli mashhurlar joylarining virtual turlari va boshqa interaktiv yordamchi vositalar orqali, o'quvchilarning o'rganish va tajribalarini kengaytirish uchun qo'shimcha imkoniyatlar taqdim etadi.

❖ Mobil ilova: Mobil ilovalar, terminlar inventari va yangiliklarni o'rgatish uchun qulay va mashhur vositalarni taklif etadi. Turistlar, mobildan terminal va ta'riflarni o'zgartirish, boshqalar bilan aloqani o'rnatish, turizm havolarini qo'shish va boshqalar paytida o'rganish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Bu ilovalar quyosh energiyasi va mobil internet yordamida turizm terminlari bilan ishlaydi.

❖ Online platformalar: Online platformalar, maksimal hamjamiyatga ega turizm terminlari orqali o'rganishga imkon beradi. Bu platformalar o'quv markazlari, turistlarning sohaga oid terminlarni o'rganishiga yordam beruvchi resurslar, jamoatchilikning fikrlarini va o'rganish ning yangi ko'rinishlarini taqdim

etadi. Ushbu metodikalar, terminlar inventarining ko'p foydalanuvchilaridan ko'proq foydalanadi va ulardan ma'lumotlarni to'playdi.

❖ Virtual realitiy (VR) va ergash tartiblari: Virtual realitiy (VR) va ergash tartiblari tajribani o'rgatish uchun qulay va samarali vositalarni taqdim etadi. VR texnologiyasi yordamida turistlar terminlar bilan aloqalari o'rganish, turistik joylarga elektron rivojlanishini tasvir qilish yoki turistik joylarda virtual sayohat qilish imkoniyatini egallabturadi. Erishish, virtual sayohatlar va elektron bayroqla qo'shganda ergash qilish yordamida turistlar terminlarni o'rganish huquqini oladi.

Bu tezisdan aytib o'tish kerakki, turizm sohasiga oid terminlarni o'qitishda raqamli texnologiyalar, o'quvchilarning o'rganish jarayonini yanada sodda va samarali qilish uchun katta qo'shimchaqo'llanmalar taqdim etadi. Raqamli texnologiyalar, o'quvchilarning turizm sohasiga oid ma'lumotlarni mustaqil va qiziqarli o'rganishini ta'minlaydi va turizm sohasida keng ko'lamli karyera rivojlanishlari uchun tayyorlashadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirzayev M., Aliyeva M. Turizm asoslari. – Toshkent, 2011.
2. Абдурахмонов Ф., Мамажонов С. Ўзбек тили. – Тошкент: Ўзбекистон, 2002.
3. Алиева М. Дизайнерлик терминларида семантик майдон // Ўзбек тили ва адабиёти. – Тошкент, 2017. 4. Бектемиров Х., Бегматов Э. Мустақиллик даври атамалари. – Тошкент: Фан, 2002. – 48 б.
4. Белан Э. Особенности формирования новых терминосистем (на материале английской и русской терминологий международного туризма): Автореф.дисс. канд. филол. наук. – Москва, 2009